

سیل تبریز در مردادماه ۱۳۱۳

رضا رحمانی^۱

در بعد از ظهر روز هشتم مرداد ماه ۱۳۱۳، به ناگاه، سیل دهشتناکی در تبریز، در عرض مدت کوتاهی جاری شد. سیل در مسیر رودهای قوری چای و میدان چای سرازیر شده، بعد از در هم شکستن موانعی چون پایه‌های پل‌ها و سدها، در امتداد خیابان پهلوی سابق که از خیابان‌های اصلی شهر محسوب می‌شد، جریان یافته و تمامی خانه‌ها و عمارات اطراف آن را فرا گرفت. این سیل حدود دو ساعت جریان داشت و سه ساعت طول کشید تا به تدریج فروکش کرد. درباره این سیل مهیب و وحشتناک آمده است:

«در هشتم مرداد، چندان انقلاب هوایی که مقدمه و باعث این سیل عظیم باشد، نبود؛ فقط بعد از ظهر هوا مختصر ابر و گاهی نیز غرش رعد، آن هم از دور شنیده می‌شد، ولی بنا به اطلاعات بعدی، در قریه پینه شلوار^۲ و غیره (حوالی تبریز) بارندگی شدیدی شده و به فاصله کمی در دره‌های شاه گلی^۳ سیلی تشکیل و

۱. نماینده مردم شریف تبریز، اسکو و آذرشهر در دوره هفتم و هشتم مجلس شورای اسلامی.

۲. پینه شلوار یا شادباد مشایخ قریه‌ای است معمور که در جنوب شرقی تبریز و دو کیلومتری جنوب ائل گلی واقع شده است. این قریه گورستانی دارد باستانی، بزرگ با سنگ قبرهای درشت. در وقفنامه ربع رشیدی متعلق به ربع اول قرن هشتم، ص ۳۷۴ و کتب مزارات تبریز مانند *روضات الجنان و جنات الجنان* حافظ حسین کربلانی و *روضه اطهار* ملاحشری تبریزی این روستا شاد باد و در الواح قبور متعلق به قرن هفت و هشت هجری موجود در گورستان شادباد مشایخ، «شاد آباد» قید گردیده است. برگرفته از کتاب: *آثار باستانی آذربایجان*، عبدالعلی کارنگ، ص ۶۱۷.

۳. شاه گلی که هم اکنون آن را ائل گلی می‌نامند، در جنوب شرقی تبریز واقع شده است. نخستین بانی آن معلوم نیست. شاهزاده قهرمان میرزا، پسر هشتم نایب السلطنه عباس میرزا، هنگام فرمانروایی در تبریز، به تعمیر این استخر همت گماشته، عمارت دو طبقه زیبایی در وسط آن بنا کرد. از وسط ساحل شرقی استخر تا محل عمارت، خیابانی

سیل تبریز در مردادماه ۱۳۱۳ / رضا رحمانی

بنا به جریان گذاشته و پس از انهدام قریه پینه سلوار، در محل معروف سد باشی اول خیابان پهلوی^۱ سد را برداشته و به طرف شهر سرازیر شده، بنا به خرابی گذارده بود.^۲

«سیل پس از برداشتن سد، به خیابان پهلوی جاری و از اول شروع به خرابی خانه‌ها و عمارات و مغازه‌های اطراف خیابان نموده، با یک سرعت فوق‌العاده، تا جلو مسجد کریمخان رسیده، در آنجا دو قسمت شده، قسمتی به خیابان کهنه هجوم و بازارچه خیابان و اداره مالیه شهر و دخانیه را فرا گرفته، قسمتی به دربند معروف بیگم باغی رفته، منازل زیادی را خراب و در جلو اداره چراغ برق اداره برق را نیز پر کرده، عمارات بسیاری را هم در طرف روبرو و عقب آن زیر و رو نمود. در چهار راه خیابان پهلوی و شاهپور، قسمت مهم سیل به طرف عالی قاپو منشعب، پس از پر کردن اداره آمار و اداره معارف و خراب نمودن خانه‌های اطراف خیابان، ادارات شهرداری، عدلیه، شهرداری، بهداشت و سربازگیری و عمارت ایالتی (عالی قاپو) را فرا گرفته، از حیاط شهرداری دیوار عقبی را خراب به کوچه جبه خانه گذشته؛ پس از خرابی خانه‌های آن طرف، به تیمچه و بازار و سرای امیر و سرای حاجی علینقی رخنه نموده و تماماً مملو از آب و مال التجاره زیادی ضایع از آنجا به مجرای چشمه امام جمعه داخل و در بازار کلاهدوزان بیرون آمده، در آنجا تیمچه ملک را فرا گرفت.»^۳

قسمتی هم که از چهار راه شاهپور^۴ به طرف پایین سرازیر شده بود، جهت رفتن قسمت مهم به اطراف عالی قاپو تا اندازه‌ای تقلیل یافته؛ این بود که در خیابان پهلوی غیر از خرابی چندین خانه در کوچه «له‌له بیگ» که به آنجا هم از زیر یکی از مغازه‌ها رخنه نموده بود، خرابی دیگری به املاک وارد نیاورده، ولی بعضی مغازه‌ها را پر از آب می‌نمود.

در نزدیکی پاساژ پهلوی، باز سیل دو بخش شده، بخشی از جلو مغازه‌های سنگی و جاده اهراب به طرف گازران سرازیر شده. در این قسمت هم، چون اهالی بیش از رسیدن سیل، جلو درب خانه‌ها را فرا گرفته بودند، خرابی وارد نیاورده، بخش دیگر به طرف باغ گلستان جاری و پس از پر کردن گودی‌های اطراف باغ، و خود باغ به طرف خیابان منجم پیچ خورده، جلو مجسمه نادر در حدود صد خانه و گذشته از آنجا در ابتدای محله قره آغاج در بند معروف حاج علی اکبر عطار تقریباً هفتاد خانه و قدری پایین تر از آن در نزدیکی محله چوست دوزان کوچه معروف چوخورلار حدود پنجاه خانه به کلی زیر و رو و با خاک یکسان نموده، از آنجا به بعد چون آب را به باغات و کنار شهر سر داده بودند، خرابی دیگر وارد نیاورد.

این سیل دهشتناک گذشته از خرابی‌ها و ضایعات یاد شده، خسارت هنگفتی نیز از راه خرابی خیابان‌های

تعبیه نمود و کوه بلندی را که در جانب شرقی استخر قرار داشت، به صورت سکوها و پله‌های عریض مرتبی درآورد و در چند جای آنها به فاصله معین، جوی‌ها و آبشارهایی ایجاد کرد.

۱. خیابان حضرت امام خمینی (ره) فعلی.

۲. به نقل از صورت درآمد و هزینه کمیسیون سیل زدگان، هشتم مرداد ماه ۱۳۱۳ تبریز، ص ۱.

۳. همان، ص ۱ و ۲.

۴. تقاطع خیابان ارشت و ۱۷ شهریور فعلی.

شهر به اداره شهرداری وارد آورده بود، چنان که سراسر خیابان پهلوی را مبدل به یک رودخانه لجن زار نموده که گمان می‌رفت محل مزبور از سالیان دراز مسیل و معبر آب بوده است. یک طرف خیابان را جریان سیل یک زرع و یک زرع و نیم به گودی برده، مبدل به دره نموده. در طرف دیگر از ماسه و شن‌هایی که آورده و روی هم می‌ریخت، تپه‌های کوچکی تشکیل داده بود و سنگ‌های بزرگی که هر یک در حدود ۲۰ و ۳۰ خورار شده، سرتاسر خیابان را گرفته و راه عبور نگذاشته بود، حکایت از عظمت فراوان این بلای آسمانی می‌نمود. درخت‌های اطراف خیابان را ریشه کن و در یک سو ریخته، تیرهای تلگراف و تلفن و چراغ برق را شکسته، سویی انداخته بود و به واسطه قطع و خرابی سیم‌های تلگراف بود که تا چند روز نه خبر این واقعه جانگداز به جایی رسید و نه تبریز بلا دیده از ولایات دیگر اطلاعاتی می‌توانست تحصیل کند.

خلاصه در اثر این بلای ناگهانی، مردم شهر تماماً بهت زده و متحیر بوده، در شهر غیر از صدای ریزش و خرابی خانه‌ها، عمارات پر از آب و ناله‌های جگر خراش بلادیدگان بی پناه، صدای دیگری شنید نمی‌شد، مخصوصاً در عرض چند شبی که به واسطه شکسته شدن تیرها و سیل زدگی کارخانه، چراغ‌های برق روشن نشده، شهر تبریز شب را در آغوش تاریکی و ظلمت صبح می‌نمود. تاریکی و سکوت دست به دست هم داده، منظره بس وحشتناکی را تشکیل می‌داد. آری، شهر بزرگی مثل تبریز که همیشه صبح تا شام، دقیقه‌ای از آمد و شد و تردد و صدای وسایط نقلیه و کارخانجات آرام نداشت، ناگهان این‌گونه مقهور طبیعت شده، میل به وادی خاموشان گردد، منظره‌اش مخوف و وضعیتش دلخراش خواهد شد.

سیل تبریز بنا به نوشته روزنامه اطلاعات، نه نفر کشته داشته است، ولی از لحاظ مالی با تخریب حدود ۱۳۰۰ خانه و مغازه و بر جای گذاشتن انبوهی از شن و لای و تخته سنگ‌های بزرگ - که حجم تخته سنگ‌ها حدود سی هزار تن برآورد شده است و^۲ می‌بایست تخلیه شود - خسارات چشمگیری به بار آورد - ولی به طور تقریبی، میزان خسارات وارد آمده از حیث خرابی املاک و عمارات و از بین بردن اثاثیه خانه‌ها و ضایع کردن مال التجاره و غیره، در حدود پانزده میلیون ریال می‌شده که تقریباً ده میلیون ریال مربوط به اشخاص مقتدر و توانا بوده که محتاج اعانت غیر نبودند و باقی پنج میلیون ریال، مال اشخاص بی چیز و غیر مقتدر بود.^۳

اقدامات فهیمی، والی آذربایجان و سرتیپ سیف، رئیس شهربانی و امیرلشکر محشمی، ریاست لشکر با افراد تحت فرمانشان از جمله ۱۲۰۰ نفر نظامی، برای کمک رسانی و نجات سیل زدگان، نخستین واکنش مقامات در قبال این واقعه بود.

روز پنجشنبه یازدهم مرداد بنا به دعوت فهیمی، والی آذربایجان، مجلسی از رؤسای ادارات کشوری و لشکری و همچنین چهره‌های سرشناس شهر تشکیل شد که پس از اظهارات فهیمی در شرحی از وضع

۱. اطلاعات، ۳۰ مرداد ۱۳۱۳.

۲. اطلاعات، ۲۷ مرداد ۱۳۱۳.

۳. صورت درآمد و هزینه کمیسیون، همان، ص ۷-۸.

سیل تبریز در مردادماه ۱۳۱۳/ رضا رحمانی

اسفانگیز شهر و حالت رقت آور سیل زدگان و لزوم مساعدت فوری در حق ایشان، حدود بیست نفر از بزرگان حاضر به نمایندگی از نواحی هفتگانه شهر تبریز به نام هیئت کمیسیون اعانه سیل زدگان انتخاب شدند که تحت ریاست مافی نیب الایاله، اقدام به جمع آوری اعانه و دستگیری از سیل زدگان نمایند. اسامی هیئت کمیسیون اعانه سیل زدگان عبارت بودند از: خسرو شاهی، صدقیانی، بیت الله، بهادری، حاج اصفهانی، دیلمقانی، رحیمزاده خوئی، دکتر فخرادهم، کلکته چی، ایپکچی، کمپانی، قالی باف، اتفاق، بافته، اهرابی، آوکیان، جسوری و رضا زاده.

در آغاز کمک‌های مرکز، صورت فردی و غیر متمرکز داشت؛ مانند کمک یکصد هزار ریالی رضا شاه، کمک‌های نمایندگان آذربایجان در مجلس شورای ملی و خانواده میرزا علی چایچی و محمدعلی شالچی و روستا بود که به تبریز فرستاده شد، ولی بعد از وصول و انتشار گزارش‌های مفصل‌تری در این زمینه، از جمله گزارش پیش از دستور حاج میرزا آقا فرشی، نماینده تبریز، در جلسه هفدهم مرداد مجلس شورای ملی همزمان با تشکیل جلسه شورای عالی جمعیت شیر و خورشید سرخ در منزل ریاست وزرا، محمدعلی فروغی با حضور تعدادی از نمایندگان تبریز و تجار آذربایجان مقیم تهران، هیئتی مرکب از پانزده نفر از وکلای تبریز و سه نفر از دیگر وکلای مجلس، شش نفر تاجر و چهار نفر از اعضای جمعیت شیر و خورشید سرخ، برای تشکیل یک کمیسیون اعانه انتخاب شدند.^۱

این کمیسیون که در یکی از اتاق‌های مجلس شورای ملی مستقر شد، بار اصلی جمع‌آوری و هدایت کمک‌ها را عهده دار گشت. حتی جمعیت شیر و خورشید که در همان بدو کار طی مخاربه تلگرافی به تمام شعب ایالتی و ولایتی خود، خواستار فعال شدن این شعب در امر جمع‌آوری کمک‌ها شده بود، نتیجه فعالیت‌های خود را به کمیسیون گزارش می‌کرد.^۲

به همین نسبت نیز جمع آوری کمک، جنبه کشوری و سراسری یافت. بنا به گزارش‌های موجود، علاوه بر دیگر شهرهای آذربایجان، در نقاطی چون مشهد، قزوین، ساری، بابل، بروجرد، رشت، همدان، یزد، اراک، کرمانشاه و خوزستان نیز مراکزی جهت گردآوری کمک افتتاح شدند.^۳

و بر اساس صورت ریز اعانات دریافتی مندرج در کتابچه صورت درآمد و هزینه کمیسیون سیل زدگان، حدود ۶۲٪ از کل کمک‌های واصله، از مراکز و دیگر گزارش سیل عظیم تبریز در کتابچه‌ای به نام: «صورت درآمد و هزینه کمیسیون سیل زدگان هشتم مرداد ماه ۱۳۱۳ تبریز با مختصری از کیفیت جریان سیل» به تاریخ ۲۸ شهریور ماه ۱۳۱۵ در چاپخانه «خلیفه‌گری» چاپ شده است.

نظر به اهمیت این کتابچه که گزارش مشروح واقعه سیل تبریز و کمک و همبستگی مردم شریف ایران و آذربایجان را برای سیل زدگان نشان می‌دهد، صورت خلاصه درآمد و هزینه و اعانات دریافتی، از نظر خوانندگان گرامی می‌گذرد.

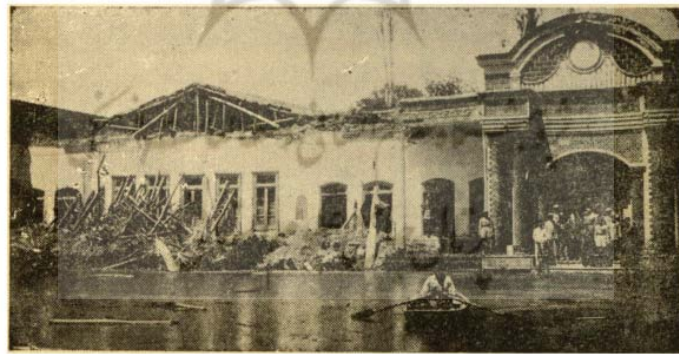
۱. سیل، کاوه بیات، فصل نامه فرهنگی و اجتماعی گفتگو، شماره ۳۵.

۲. اطلاعات، ۲۴ و ۲۸ مرداد ماه ۱۳۱۳.

۳. اطلاعات، ۲۹ مرداد ۱۳۱۳.

عکس فوق حیاط عالی قاپو را نشان میدهد که از کثرت آب عبور و مرور بوسیله قایق انجام میگردد

عمارت ایالتی در گراور فوق دیده میشود که یکطرف آن از هجوم سیل خراب و از جلو عمارت با قایق عبور مینمایند

عکس فوق منظره از خرابی خانه ها و توسعه مهرانرود میباشد

صورت خلاصه در آمد و هزینه

مبلغ		هزینه	ردیف	مبلغ		در آمد	ردیف
ریال	دینار			ریال	دینار		
۷۴۸۱۶۰	-	کلیه اعانات پرداختی بموجب صورت ریز	۱	۷۶۰۰۷۸	۳۵	کلیه اعانات دریافتی بموجب صورت ریز	۱
۱۲۸۹۳	-	مخارج	۲				
۹۰۴۴	۳۵	موجود نقدی که بنا بتصویب کمیسیون بمصرف خریداری اثاثیه برای مجندومین بابا باغی خواهد رسید	۳				
۷۶۰۰۷۸	۷۵	جمع		۷۶۰۰۷۸	۳۵	جمع	

مبلغ		اسم اعانه دهنده	نمره ترتیب
ربال	دینار		
۱۰۰۰۰۰		مرحمتی اعلی حضرت همایونی توسط بانک ملی شعبه تبریز	۱
۵۰۰۰		آقای وهازاده	۲
۶۰۰۰		آقایان حاجی محمد رحیم و حاجی باقر خوئی	۳
۴۰۰۰		آقای حاجی علی اکبر صدقیانی	۴
۳۰۰۰		شرکت صادرات بوداغبان و شرکاء	۵
۴۰۰۰		آقایان برادران کرباسی	۶
۲۰۰۰		آقای حاجی زین العابدین هشترودی	۷
۵۰۰۰		» » علی محمد خوئی - کلکته چی	۸
۲۰۰۰		» » محمد آقا برادران هشترودی	۹
۴۰۰۰		» » حسین آقا شاپیلاز	۱۰
۲۶۰۰		» منصورالدوله پناهی و برادران	۱۱
۱۰۰۰		» شیخ علی اتحاد	۱۲
۱۰۰۰		» حاج علی اکبر بافته	۱۳
۲۰۰۰		شرکت سهامی چرسازی خیبرروی	۱۴
۵۰۰		آقای حاج حسین آقا نججوئی	۱۵
۲۵۰۰		» حاج علی آقا دیلمقانی	۱۶
۲۵۰۰		آقایان حاج علی آقا و حاج حسین آقا کمپانی	۱۷
۴۰۰۰		آقای حاج اسمعیل ارباب اردبیلی	۱۸
۱۰۰۰		» میرفتاح اتفاق	۱۹
۱۰۰۰		شرکت اتفاق	۲۰
۱۴۸۱۰۰		جمع	

پیام بهارستان / د. ۳، س. ۳، ش. ۱۱ / بهار ۱۳۹۰

اعانات دریافتی

- ۱۱ -

نمبره ترتیب	اسم اعانه دهنده	مبلغ	
		دینار	ریال
	منقول از صفحه		۱۴۸۱۰۰
۲۱	آقای صادقی		۲۰۰۰
۲۲	حاج مستشار		۱۰۰۰
۲۳	میرشفیع شفاپناه		۷۵۰۰
۲۴	حاج اسمعیل برتوی		۷۶۰۰
۲۵	حاج محمود کرباسی زاده		۸۰۰
۲۶	حاج حسن آقا و حاج عظیم آقا حربری		۸۰۰
۲۷	میرزا حسن مجتهد زاده		۷۱۰۰
۲۸	حاج محمد حسین حریر فروش		۷۴۰۰
۲۹	چواد آقا درزه کنانی		۱۰۰۰
۳۰	دکتر توفیق		۲۰۰
۳۱	عدل (حاج عدل الماک)		۸۰۰
۳۲	صدیق مستوفی		۷۴۰۰
۳۳	میرزا عبدالحمین مجتهدی		۴۰۰
۳۴	هاشم کلانتری		۵۰۰
۳۵	دکتر موسوی		۲۰۰
۳۶	حاجی میرزا حاج آقا زوار		۳۰۰
۳۷	حاجی محمد آقا حربری		۳۰۰
۳۸	تقی بیت الله		۷۵۰۰
۳۹	عبدالحمین اهرابی		۱۴۰۰
۴۰	مرتضی امین		۴۵۰
	جمع		۱۵۹۵۵۰

پیام بهارستان / د. ۳، ش. ۱۱ / بهار ۱۳۹۰

مبلغ		اسم اعانه دهنده	نمره ترتیب
ریال	دینار		
۱۵۹۵۵۰		منقول از صفحه	
۱۰۰۰		آقای جعفر اصفهانی	۴۱
۵		آقا زاده جناب آقای فهیمی والی آذربایجان شرفی	۴۲
۴۰۰۰		آقای فرشی نماینده مجلس شورای ملی	۴۳
۲۰۰۰		» یار سا »	۴۴
۱۵۰۰		» اسکندری »	۴۵
۱۵۰۰		» فتوحی »	۴۶
۱۵۰۰		» حاج محمدتقی »	۴۷
۱۵۰۰		» جعفر آقا باقی »	۴۸
۱۰۰۰		» تربیت »	۴۹
۱۰۰۰		» نفاة الاسلامی »	۵۰
۱۰۰۰		» لیقوانی »	۵۱
۱۰۰۰		» مولوی »	۵۲
۵۰۰		» حیدری »	۵۳
۵۰۰		» امامی »	۵۴
۵۰۰		» مقدم »	۵۵
۵۰۰		» افشار »	۵۶
۵۰۰		» ساکنیان »	۵۷
۱۰۰۰۰		» وراثت مرحوم آقا میرزا علی چابچی »	۵۸
۵۰۰۰		» آقای حاجی محمد علی شالچی »	۵۹
۲۰۰۰		» نجارتخانه برادران بوداغیان شعبه طهران »	۶۰
جمع			۱۹۴۵۵۵

پیام بهارستان / د. ۳، ش. ۱۱ / بهار ۱۳۹۰

مبلغ		اسم اعانه دهنده آقا و سوا	نمره ترتیب
ریال	دینار		
۱۹۲۵۵۵		منقول از صفحه قبل	
۱۰۰۰		آقایان برادران غفاری	۶۱
۱۰۰۰		آقای علی و کیلی	۶۲
۷۰۰		» مشهدی عباسعلی جزابری - بابایوف -	۶۳
۴۰۰۰		» حاجی حسین هشترو دیار	۶۴
۱۰۰۰		» حاجی محمود آقا دستمالچی	۶۵
۱۵۰۰		» حاجی باقر چایچی	۶۶
۱۵۰۰		» حاجی علی اصغر فالچی	۶۷
۲۰۰۰		تجارتخانه برادران بوداغیان شبه تبریز	۶۸
۱۰۰۰		آقای خسرو آواکیان	۶۹
۱۵۰۰		» حاج علی آقا فتح اله زاده	۷۰
۱۰۰۰		» حاج ابراهیم ارومچی	۷۱
۱۰۰۰		» عبدالله مسکوچی	۷۲
۱۰۰۰		» حاج ابراهیم شهلا	۷۳
۵۰۰		» مشهدی مختار	۷۴
۴۰۰		» حاج ممی چینی فروش	۷۵
۲۰۰۰		» حاج کریم صدیقیانی	۷۶
۱۰۰۰		» حاج محمد رضا پارسا	۷۷
۱۰۰۰		» مشهدی حسن آقا فطوره چی	۷۸
۱۰۰۰		» حاجی اسماعیل حبشیان	۷۹
۳۰۰		» حاجی کاظم چینی فروش	۸۰
جمع ۳۱۷۹۵۵			

پیام بهارستان / د. س. ش. ۱۱ / بهار ۱۳۹۰

مبلغ		اسم اعانه دهنده	نمره ترتیب
ریال	دینار		
۲۱۷۹۵۵		منقول از صفحه قبل	
۵۰۰		آقای سید ابوالحسن حائری	۸۱
۵۰۰		تجارتخانه پچلا	۸۲
۳۰۰		آقای حاجی شیخ تقی اجلائی خرازی	۸۳
۵۰۰		» کریم آفالك	۸۴
۵۰۰		شرکت سپهر	۸۵
۵۰۰		آقای مشهدی حسن دیلمقانی	۸۶
۱۰۰۰		» حاج عبدالملک ممقانی	۸۷
۵۰۰		» حاج میرزا آقا ممقانی	۸۸
۶۰۰		» عنایت‌اله صبوری	۸۹
۲۰۰		» حاج میرزا رضا خان	۹۰
۴۰۰		» حاج جواد علیزاده کاغذچی	۹۱
۲۰۰۰		» نصیرزاده توتونچی	۹۲
۳۰۰		» حاج به‌قوب خانم	۹۳
۱۰۰۰		» حاج نقی جورابچی	۹۴
۲۵۰		» فوئسول فرانسه	۹۵
۲۰۰		» محمد حسین رضا زاده	۹۶
۱۰۰۰		» ناظم الدوله	۹۷
۴۰۰		» حاج محمد حسین بیدار	۹۸
۲۰۰		» علی اکبرخان فلسفی	۹۹
۱۰۰۰		» توکلی	۱۰۰
۲۲۹۹۰۵		جمع	

اعانات دریافتی

نمره ترتیب	اسم اعانه دهنده	مبلغ	
		دینار	ریال
۱۰۱	منقول از صفحه قبل آقای حاج علی خان سرکارات		۲۳۹۹۰۵
۱۰۲	« فونسل دولت جماهیر شوروی		۲۵۰
۱۰۳	« حاج رضا ابیکچی		۷۶۰
۱۰۴	« » هاشم ابیکچی		۲۰۰۰
۱۰۵	« » احمد اهری		۱۰۰۰
۱۰۶	« » مفخم الدوله توسط آقای انتظام الملک		۱۵۰
۱۰۷	« » ناصرالدین میرزا		۳۰۰
۱۰۸	« » نمایندگی تجارتی شوروی		۱۵۰۰
۱۰۹	« » آقای حاج احمد محمودیه		۵۰۰۰
۱۱۰	« » محمد ولی میرزا		۵۰۰
۱۱۱	« » میرزا محمد حسین مجتهدی		۱۰۰۰
۱۱۲	« » اداره مالیه ایالتی آذربایجان شرفی بابت عشر حقوق مستخدمین خود		۱۳۹۴
۱۱۳	« » آقای حاجی صمد چابچی		۱۴۰
۱۱۴	« » « » علی آقا محمدی		۵۰۰
۱۱۵	« » « » جواد فرشچی و مطالعایت فرنگی		۱۵۰
۱۱۶	« » « » مشهدی اصغر بقال محسنی		۱۰۰۰
۱۱۷	« » « » حاجی یوسف قلیچی		۱۰۰۰
۱۱۸	« » « » چهار ترکیان		۳۰۰
۱۱۹	« » « » اسماعیل سراچی		۴۰۰
۱۲۰	« » « » غلامرضا عطار		۵۰۰
		جمع	۲۳۸۴۵۹

پیام بهارستان / ۳، ۳، ش ۱۱ / بهار ۱۳۹۰

مبلغ		اسم اعانه دهنده	نمبره ترتیب
ریال	دینار		
۲۴۸۳۵۹		منقول از صفحه قبل	
۴۰۰	۲۰	آقای حاجی حسن آقا کوزه گر توتونچی	۱۲۱
۴۰۰		» حاجی عبدالحسین صاوانی	۱۲۲
۴۰۰		» مهدی ستار ناصح	۱۲۳
۱۵۰		» حاجی حسن عباس زادگان	۱۲۴
۱۵۰		» حاجی محمد آقا سراچی	۱۲۵
۱۰۰		» حاجی محمد علی صمدی بزاز	۱۲۶
۱۵۰		» ابوالفتح رفیعی	۱۲۷
۱۵۰		» حاجی خلیل نیلچی	۱۲۸
۳۰۰	۱۵	» حاجی محمد علی باداچی	۱۲۹
۱۵۰		» حاجی علی اکبر چارقدچی	۱۳۰
۵۰۰		» میرزا ابراهیم امام جمعه	۱۳۱
۲۰۰		کارخانه بافندگی شاپان	۱۳۲
۲۵۰	۱۲	آقای مهدی جلیل مختارزاده	۱۳۳
۱۵۹		» رئیس ثبت اماناد	۱۳۴
۶۳		» صادق خان موسوی	۱۳۵
۵۱	۴۰	» یوسف هاشمی	۱۳۶
۷۴۸	۵۰	» سید کاظم امامی	۱۳۷
۴۹		» هاشم تیباری	۱۳۸
۴۷	۵۰	» جبار لبقوانی	۱۳۹
۳۱	۷۰	» عبدالحسین ایشکیچی زاده	۱۴۰
۲۵۲۱۱۹	۱۰	جمع	

پیام بهارستان / د. ۳، س. ۳، ش. ۱۱ / بهار ۱۳۹۰

اعانات دریاقتی

نمبره ترتیب	اسم اعانه دهنده	مبلغ	
		دینار	ریال
۱۴۰	منقول از صفحه قبل		
۱۴۱	آقای حسین خواجوی	۱۰	۳۵۳۱۱۹
۱۴۲	مصطفی میر سمیعی	۷۰	۲۴۹
۱۴۳	سید جلال‌الدین حیدری	۳۰	۶۳۷
۱۴۴	میرزا ابوالحسن نجفی	۹۰	۹۴۶
۱۴۵	اسمهیل شهریار	۴۰	۵۴۷
۱۴۶	حاج علی اکبر شیرازی مقیم هامبورگ		۱۰۰۰
۱۴۷	قاسم نبی پور		۷۴۹
۱۴۸	رئیس شرکت ایران و سوئد		۲۰۰۰
۱۴۹	رئیس بانک شاهی		۲۵۰
۱۵۰	نعمت زاده دیلمقانی		۲۰۰
۱۵۱	صدق السلطنه		۴۰۰
۱۵۲	حکومت خلیخال		۱۵۰
۱۵۳	جناب آقای فهیمی والی ابات شرقی آذربایجان		۷۵۰
۱۵۴	آقای برهان‌الدوله مافی نائب‌الایاله		۴۵۰
۱۵۵	عضدی رئیس کابینه		۱۰۰
۱۵۶	مهربی توسط آقای مافی		۵۰
۱۵۷	اقبال رفیعی		۷۵۶
۱۵۸	علمی توسط آقای مافی		۸۴۴
۱۵۹	حاج جواد گوگانی		۲۰۰
۱۶۰	حاج حسن کوچمشکی		۲۰۰
	جمع	۵۰	۲۵۸۰۱۰

پیام بهارستان / د. ۳، ش. ۱۱ / بهار ۱۳۹۰

مبلغ		اسم اعانه دهنده	نمره ترتیب
ریال	دینار		
۲۵۸۰۱۰	۵۰	منقول از صفحه قبل	
۱۵۰		آقای حاج سید حسین بنکدار	۱۶۱
۱۰۰		» حاج سید مرتضی بنکدار	۱۶۲
۱۵۰		» حاج علی عمو پابروسچی	۱۶۳
۵۰۰		» یمن لشکر	۱۶۴
۱۰		» مشهدی باقر خامنه	۱۶۵
۳۳۰۰		» حاج حسن آقا خسروشاهی	۱۶۶
۲۰۰۰		» مسروب سرکیسیان	۱۶۷
۱۰۰		» آندره لایرو توسط آقای مافی	۱۶۸
۵۰۰		» حاجی محمد آقا جواهریان	۱۶۹
۲۵۰		» حاجی میر تقی متقالچی	۱۷۰
۲۰۰		» حاجی حسن بنکدار	۱۷۱
۲۰۰		» حاجی محمد ابراهیم رضا زاده	۱۷۲
۱۵۰		» حاجی غلامرضا زهتاب	۱۷۳
۱۰۰		» حاجی محمد علی یزدچی	۱۷۴
۱۰۰		» مشهدی رضا حسن زاده	۱۷۵
۱۰۰		» حاجی ستار سقط فروش	۱۷۶
۴۰۰		» علی آقا چایل زاده بلور فروش توسط آقای اتفاق	۱۷۷
۱۵۰		» اهرابیان توسط آقای مافی	۱۷۸
۱۰۰۰		» کاشانی مقیم کلکته توسط آقای هرندی	۱۷۹
۵۰		» حاجی علی اکبر شلهچی	۱۸۰
۲۶۷۳۴۰	۵۰	جمع	

پیام بهارستان / د. ۳، ش. ۱۱ / بهار ۱۳۹۰

مبلغ		اسم اعانه دهنده	نمره ترتیب
ریال	دینار		
۳۶۷۳۴۰	۵۰	منقول از صفحه قبل	
۴۰۰		آقای حاجی ابوطالب کریم زاده	۱۸۱
۵۰۰		» » میرزا آقا بهروش	۱۸۲
۲۵۰		» » میرابوالفضل نیلچیان	۱۸۳
۵۰		اسماعیل صراف	۱۸۴
۱۰۰		» غلامعلی صراف	۱۸۵
۱۰۰		» حاجی محمد حسین کاشی	۱۸۶
۲۵۰		» غلی اکبر ازضرومچی	۱۸۷
۱۵۰		» سلمان قصبه	۱۸۸
۴۰۰		» محمد علی برنجفروش	۱۸۹
۱۰۰		» علی قنادی	۱۹۰
۲۰۰		» غلامرضا خراسانچی	۱۹۱
۱۷۴		» شیبانی توسط آقای مانی	۱۹۲
۵۲		» عیسی بیک »	۱۹۳
۱۰۷		» ایرانی »	۱۹۴
۵۵		» آذربای »	۱۹۵
۵۰		» اعظمی »	۱۹۶
۱۰۰۰		» سالار لشکر توسط آقای جورابچی	۱۹۷
۱۲۰۰۰		» حاج علی اصغر اصغری توسط آقای اهرابی	۱۹۸
۲۵۰۰		» اهرنجانی توسط آقای دیلمقانی	۱۹۹
۵۰۰		» حاج میرزا عنایت توسط آقای بیت‌اله	۲۰۰
۳۸۵۸۸	۵۰	جمع	

مبلغ		اسم اعانه دهنده	نمبره ترتیب
ریال	دینار		
۲۸۵۷۵۸	۵۰	مقول از صلحه قبل	۲۰۰
۱۸۵۰		آقای حاجی عباسقلی روستا	۲۰۱
۶۱۰۰		» حاجی محمد علی آقا زوزی	۲۰۲
۶۸۵۰		» حاجی حسین شبستری	۲۰۳
۱۲۰۰		» حاجی حسین آقا فراوانچی	۲۰۴
۵۸۵۰		» حاجی محمد حسین حبشی	۲۰۵
۱۱۰۰		» حاجی میر محمد علی حائری	۲۰۶
۷۱۰۰		» حاجی میر علی اکبر آقا توکلی	۲۰۷
۸۸۵۰		» حاجی حسن حاتمی کاغذچی	۲۰۸
۶۸۵۰		» مهدی صالحزاده	۲۰۹
۱۰۶۰		» حاجی احمد یزدچی	۲۱۰
۱۱۰۰		» حاجی رضا باداچی	۲۱۱
۶۶۵۰		» حاجی محمد آقا ساوجبلاغچی	۲۱۲
۶۷۵۰		» حاجی علی اصغر فندچی	۲۱۳
۶۷۵۰		» حاجی محمد علی تقی زاده	۲۱۴
۵۱۴۰		» حاجی میر حسین برنجی	۲۱۵
۱۱۴۰		» حاجی علی آقا گنجی	۲۱۶
۷۲۰		» حاجی محمد علی شاعر	۲۱۷
۱۱۵۰		» شیخ امین کبیری	۲۱۸
۱۱۴۰		» میرزا جمشید ماهوت فروش	۲۱۹
۳۰		» حاجی عباسقلی رضوان	۲۲۰
۲۸۷۱۳۸	۵۰	جمع	

پیام بهارستان / د. ۳، ش. ۱۱ / بهار ۱۳۹۰

اعانات دریافتی

نمره ترتیب	اسم اعانه دهنده	مبلغ	
		دینار	ریال
	منقول از صفحه قبل	۵۰	۴۸۷۱۳۸
۲۲۱	آقای حاج اسمعیل سقط فروش	۲۰	۱۹۲۰
۲۲۲	» » حسین سقط فروش	۵۰	۱۹۷۰
۲۲۳	» » حبیب بزاز	۳۰	۲۹۲۰
۲۲۴	» » حسن آقا سلامی	۵۰	۳۰۵۰
۲۲۵	» » ستار دنداندار	۵۰	۳۰۵۰
۲۲۶	» » محمد حسین عرب	۳۰۰	۳۰۰۰
۲۲۷	» » یحیی توتونچی	۳۰	۷۰۳۰
۲۲۸	» » علی اکبر ماهوتی	۱۰۰	۸۱۰۰
۲۲۹	» » کامل توتونچی	۱۰۰	۸۱۰۰
۲۳۰	» » حاجی علی اکبر زمینی و برار	۱۰۰	۸۱۰۰
۲۳۱	شرکت پارسیان	۱۰۰	۸۱۰۰
۲۳۲	آقای ملک نیا	۱۰۰	۸۱۰۰
۲۳۳	» » حاجی علی اکبر خانق	۱۰۰	۸۱۰۰
۲۳۴	» » احمد کرکوتی	۱۰۰	۸۱۰۰
۲۳۵	» » حسن آقا کمپانی	۳۰	۵۰۳۰
۲۳۶	» » حاجی میراحمد هریمی	۳۰	۵۰۳۰
۲۳۷	» » میرجواد چایچی	۵۰	۷۰۵۰
۲۳۸	» » مشهدی تقی جواد زاده	۵۰	۸۰۵۰
۲۳۹	» » حاج حمید و حاج غلام سلامی	۵۰	۸۰۵۰
۲۴۰	» » بالا آقا صراف	۳۰	۸۰۳۰
	جمع کل اعانات	۵۰	۴۸۸۶۰۸

پیام بهارستان / د. ۳، ش. ۱۱ / بهار ۱۳۹۰

مبلغ		اسم اعانه دهنده	نمره ترتیب
دینار	ربال		
۴۸۸۶۰۸	۵۰	منقول از صفحه قبل	۲۴۱
۳۰		آقای حاجی شیخ حسین	۲۴۲
۳۰		» » اسماعیل زرگر	۲۴۳
۷۵۰		» » حمید طسوجی	۲۴۴
۴۰		» » محمد آقا حکم آبادی	۲۴۵
۳۰		» » حاجی علی آقا ابریشمی	۲۴۶
۵۰۰		» » ساهاکیان	۲۴۷
۵۰۰		» » رکن العدالة شیخ الاسلامی	۲۴۸
۸۵۰		» » حاجی صادق خسروشاهی	۲۴۹
۱۰۰		» » میرفاسم آقا شبستری	۲۵۰
۵۰		» » جمفر آقا برنجی	۲۵۱
۱۰۰۰۰		ارسالی جمعیت شیر و خورشید مرکزی	۲۵۲
۲۷۱۵۱۶	۵۰	» » توسط آقای خسروشاهی	۲۵۳
۲۰۰۰۰		» » رئیس الوزراء	۲۵۴
۴۷۱۲۲	۸۵	حکمران خوزستان در چند فقره	۲۵۵
۵۸۲۲		» » حکومت کرمانشاه	۲۵۶
۲۴۲۵۰		» » اطاق تجارت مشهد توسط آقای خسروشاهی	۲۵۷
۲۷۷۰۰		» » کمیته سیل زدگان	۲۵۸
۵۶۱۹		» » آقای طباطبائی	۲۵۹
۱۵۰۰		» » حکومت قراجه داغ	۲۶۰
۲۶۰۰۰		» » حضرت اشرف آقای رئیس الوزراء	
۷۴۸۵۱۸	۸۵	جمع	

پیام بهارستان / د. ۳، س. ۳، ش. ۱۱ / بهار ۱۳۹۰

مبلغ		اسم اعانه دهنده	نمره ترتیب
ریال	دینار		
۷۲۸۵۱۸	۸۵	منقول از صفحه قبل	
۵۵۲۰		ارسالی حکومت اردبیل توسط ایالت	۴۶۱
۸۰۶۴	۵۰	» » مراغه » »	۴۶۲
۴۶۹۰		» » چاراوباق » »	۴۶۴
۳۰۰۰		» » جاجخال » »	۴۶۴
۱۸۷۲		» » مرند » »	۴۶۵
۲۴۰۰		» » هشتروند » »	۴۶۶
۳۰۶۰		» » میانج توسط ایالت » »	۴۶۷
۱۴۴۹		» اهالی تکان تپه » »	۴۶۸
۵۱۵		» حکومت آستارا » »	۴۶۹
۲۸۰		» بزد چک بانک ملی توسط ایالت » »	۴۷۰
۴۶۸	۹۰	» گمرک کرمانشاه توسط بانک ملی تبریز » »	۴۷۱
۲۵۰		آقای حاجی میرصادق قرشی	۴۷۲
۱۰۰۰		آقای حاجی محمد باقر کلکته چی امین صندوق کمیسیون بهنوان فرع بوجوهات اعانه	۴۷۳
۷۶۰۰۷۸	۴۵	جمع کل اعانات دریافتی	

پیام بهارستان / د. ۳، ش. ۱۱ / بهار ۱۳۹۰